

UREĐENA ZEMLJA

Nacionalni program sređivanja zemljišnih knjiga i katastra

Broj: 2011-06015-SV

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA
I
DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA**

**PROJEKT IMPLEMENTACIJE INTEGRIRANOG SUSTAVA ZEMLJIŠNE
ADMINISTRACIJE
(Predujam za pripremu projekta br. P459-HR)**

OKVIR ZA UPRAVLJANJE OKOLIŠEM

Zagreb, svibanj 2011.

Popis skraćenica

Banka	Međunarodna banka za obnovu i razvoj
PO	Procjena utjecaja na okoliš
PUO	Plan upravljanja okolišem
OUO	Okvir za upravljanje okolišem
DGU	Državna geodetska uprava
EU	Europska unija
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj
IISZA Projekt	Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije
JUP	Jedinica za upravljanje projektom
KO	Koordinacijski odbor Projekta
MZOPUG	Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
MP	Ministarstvo pravosuđa
NIPP	Nacionalna infrastruktura prostornih podataka
PPP	Predujam za pripremu projekta
RH	Republika Hrvatska
PUK	Područni ured za katastar
SZKP	Sektor za zemljišnoknjižno pravo
ZIS	Zajednički informacijski sustav
z.k.	zemljišnoknjižni
ZKO	zemljišnoknjižni odjel

POPIS SKRAĆENICA	2
UVOD	4
1.1 OKVIR ZA UPRAVLJANJE OKOLIŠEM.....	6
1.1. CILJ	6
1.2. KOMPONENTE VEĆIH ULAGANJA	7
1.3. KATEGORIJA ZAŠTITE OKOLIŠA	9
1.4. DUBINSKO SNIMANJE OKOLIŠA NA LOKACIJAMA	9
1.5. DOGOVORI O INSTITUCIONALNOM I PROVEDBENOM PRAVNOM OKVIRU	12
1.6. INSTITUCIONALNI DOGOVORI	14
1.7. OBJAVLJIVANJE I KONZULTACIJE.....	16
2.1 SMJERNICE U SVEZI OKOLIŠA	17
2.1.1. <i>Uvod.....</i>	<i>17</i>
2.1.2. <i>Lokacija</i>	<i>17</i>
2.1.3. <i>Energetska učinkovitost, izolacija i ventilacija.....</i>	<i>19</i>
2.1.4. <i>Lamperija i drvo</i>	<i>20</i>
2.1.5. <i>Završni slojevi.....</i>	<i>20</i>
2.1.6. <i>Radovi rušenja</i>	<i>20</i>
2.1.7. <i>Odabir građevnih materijala i građevnih metoda</i>	<i>20</i>
3.1 PRAĆENJE, IZVJEŠĆIVANJE I RAZVOJNA KOMUNIKACIJA	21
3.1.1. <i>Izješća o praćenju i sastanci pregleda</i>	<i>21</i>
DODATAK 1. PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM.....	22
A. PLAN UBLAŽAVANJA	22
B. PLAN PRAĆENJA.....	27
DODATAK 2. KONTROLNI POPIS PUO-A.....	28
DODATAK 3. PRAVNI OKVIR ZA UPRAVLJANJE OKOLIŠEM	29
DODATAK 4. ULOGA I ODGOVORNOSTI DRŽAVNIH TIJELA	31

Uvod

Cilj Projekta implementacije integriranog sustava zemljišne administracije (IISZA Projekt) je modernizacija sustava zemljišne administracije u Republici Hrvatskoj kako bi se poboljšale usluge državnih tijela sa stajališta učinkovitosti, transparentnosti i troškova. Predloženo je da se ovaj cilj ispuni kroz sljedeće četiri komponente Projekta:

- A. *Automatizacija zemljišnih knjiga* bila bi usmjerena da daljnje pojednostavljuje i automatizaciju sustava zemljišnih knjiga kojeg vode općinski sudovi pod Ministarstvom pravosuđa. Specijalizirana jedinica u MP-u – Sektor za zemljišnoknjižno pravo (SZKP) – odgovorna je za upravljanje zemljišnoknjižnim odjelima (ZKO) decentraliziranima u 67 općinskih sudova. Ova poboljšanja trebala bi se uklopiti u sveopći program reforme pravosuđa na putu pridruživanja EU-u. Aktivnosti bi obuhvatile skeniranje i digitalizaciju z.k. dokumenata, poboljšanja pravnog okvira i dodatno čišćenje digitalnih podataka za migraciju u Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra (ZIS).
- B. *Modernizacija sustava prostornih informacija i katastra* bila bi usmjerena na poboljšanje kvalitete i predstavljanje prostornih podataka kojima upravlja i koje održava Državna geodetska uprava (DGU) te uspostavu Nacionalne infrastrukture prostornih podataka (NIPP) u skladu s EU INSPIRE direktivom. Ova komponenta dat će podršku i DGU-u u njihovom restrukturiranju, uključujući i poboljšanja u prostorima 3 područna ureda za katastar te tehničku pomoć u planiranju ljudskih potencijala i budućem davanju IT poslova vanjskim izvođačima; poboljšanja Geoportala i digitalizaciju katastarskih dokumenata.
- C. *Poboljšanje digitalnih usluga* trebalo bi podržati dodatan razvoj ZIS-a i dovršetak širenja ZIS-a na sve katastarske urede i z.k. odjele, migraciju pridruženih podataka i obuku te povezanu kampanju informiranja javnosti kako bi se javnost upoznala sa ZIS-om i poboljšanim uslugama. Komponenta bi također dala podršku uspostavi strukture i jačanju institucionalnih kapaciteta za upravljanje radom ZIS-a i njegovom daljnjem razvoju; tehničku pomoć u analizi postojećih skupina/tipova neusklađenih podataka te razradu rješenja za usklađivanje podataka; kao i homogenizaciju katastarskih planova kako bi se svi digitalni katastarski planovi preoblikovali u jedinstveni, geo-referencirani katastarski plan u novom koordinatnom sustavu (CROPOS) Hrvatske.
- D. *Upravljanje Projektom, praćenje i ocjena te obuka*. Ova će komponenta podržati malu Jedinicu za upravljanje projektom (JUP) odgovornu za fiducijarne funkcije te praćenje i ocjenu. Ova će komponenta uključivati i sredstva za obuku u okviru Projekta te za poboljšanje programa edukacije

Hrvatska je vlada zatražila od Međunarodne banke za obnovu i razvoj (Banka) da pruži podršku modernizaciji hrvatskog sustava zemljišne administracije u skladu s potrebama i prioritetima pridruživanja Europskoj uniji. Financiranje od strane Banke podržalo bi napore za modernizacijom u područjima u kojima Banka ima značajnu ekspertizu i koja nisu pokrivena kroz pomoć EU-a ili bilateralnih donatora.

MP i DGU su provedbene institucije i korisnici Projekta. Sredstva su odobrena temeljem dosadašnje uspješne suradnje i dovršetka Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra (siječanj 2003.-lipanj 2010.), koji je prepoznatljiv i kao okosnica Nacionalnog programa reforme zemljišne administracije „Uređena zemlja”. Rezultati reforme vidljivi su ponajviše u skraćenom vremenu rješavanja predmeta, smanjenju zaostataka i ubrzanju uknjižbe hipoteka. Ukoliko ovome pridodamo transparentnost osiguranu putem internetskih preglednika e-zemljišna knjiga (više od 75 milijuna upita u bazu) i e-katastar (više od 30 milijuna upita u bazu), razvidan je izvanredan interes i potreba za ovom uslugom, kao i važnost modernog sustava zemljišne administracije za građane i državu. U posljednjih pet godina došlo je do velikog napretka u razvoju i modernizaciji (digitalizacija i javna dostupnost podataka putem interneta) kako zemljišnoknjižnog (z.k.) sustava, tako i katastarskog sustava. Ova su poboljšanja postignuta usprkos sve većem broju novo zaprimljenih predmeta.

Danas je reforma sustava zemljišne administracije na pola puta tj. ispunjeni su preduvjeti za provedbu učinkovitog sustava registracije nekretnina te je dovršen ZIS. ZIS pruža jedinstvenu bazu podataka i aplikaciju za vođenje i održavanje podatka zemljišnih knjiga i katastra. U sljedećoj fazi neophodno je implementirati ZIS na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske što će racionalizirati i zemljišnoknjižni i katastarski sustav te pojednostaviti poslovne procese.

Novi IISZA Projekt predstavljat će nastavak Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra te će se u okviru njega financirati aktivnosti predviđene akcijskim planovima jačanja pravosuđa i osigurati kontinuitet reforme zemljišne administracije kao jedne od prioriternih reformi u Republici Hrvatskoj. Njime bi se trebalo omogućiti ostvarenje svih dosadašnjih napora i ulaganja u moderan, funkcionalan sustav uknjižbe nekretnina i pridruženih prava koji će predstavljati ne samo snažnu osnovu za učinkovit sustav zemljišne administracije u Hrvatskoj nego i multifunkcionalnu platformu za Nacionalnu infrastrukturu prostornih podataka (NIPP) koja će biti pokretač gospodarskog rasta Hrvatske u okviru Europske unije.

Predviđeni procijenjeni iznos zajma za novi IISZA Projekt iznosi 15 milijuna eura.

Važan dio reforme zemljišne administracije je racionalizacija mreže sudova i katastarskih ureda. Komponenta B. IISZA Projekta obuhvaća resurse za gradnju zgrade centra za konverziju podataka, kao dio centra za skeniranje u Vinkovcima, te nabavu (kupnja/nadogradnja) tri poslovna prostora za potrebe područnih ureda za katastar. Racionalizacija i nasljedno gašenje ispostava područnih ureda za katastar dovest će do potrebe za koncentracijom zaposlenika u sjedištima područnih ureda čije poslovne prostorije ne ispunjavaju niti trenutne, a ni buduće potrebe. Prema tome, nužna pretpostavka za dovršetak reforme je stvaranje fizičkih preduvjeta u sjedištima područnih ureda za katastar.

IISZA Projekt je potaknuo politiku zaštitnih mjera Svjetske banke: OP/BP 4.01 Procjenu utjecaja na okoliš. Ovaj dio Operativnog priručnika bavi se tom politikom. IISZA Projekt je klasificiran

kao Kategorija B. zaštite okoliša, sukladno Operativnoj politici Banke o procjeni utjecaja na okoliš (OP/BP 4.01) zbog predviđene sanacije i građevinskih radova u katastarskim uredima i centru za skeniranje, koji su dio IISZA Projekta. Obavljen je pregled zaštite okoliša temeljen na prethodnim projektima kako bi se procijenila primjena hrvatskih zakona o zaštiti okoliša, dozvole i građevinska praksa u Hrvatskoj.

Pregledom postojećih dokumenata zaključeno je da građevinski radovi predloženi u okviru ovog projekta ne bi potaknuli punu Procjenu utjecaja na okoliš niti u skladu s hrvatskim zakonima, niti u skladu s politikom Svjetske banke. Očekivani učinci na okoliš koji su bili predmet razmatranja lokalizirane su prirode te bi prikladniji pristup ovom pitanju bio putem dozvola u svezi zaštite okoliša i dobre građevinske prakse ili, u slučaju politike Svjetske banke, putem provedbe kontrolnih popisa po mjeri svake od lokacija koji su sastavni dio planova upravljanja okolišem (kontrolni popis PUO-a) (u slučaju izgradnje ili dogradnje) dok bi općenite mjere bile objavljene za objekte koje je potrebno renovirati u sklopu okvira upravljanja okolišem. Pitanja zaštite okoliša, koja će se razmotriti pomoću ovih instrumenata, uključuju osiguranje sigurnosti i pogodnosti lokacija za izgradnju, pravilno upravljanje otpadom i odlaganje građevinskog otpada (uključujući i azbest), pravilno postupanje s otpadnim vodama, kontrola prašine i buke, uklapanje projektiranja građevina u kulturno okruženje te procedure u svezi kulturne baštine/slučajnih nalazišta. **Okvir za upravljanje okolišem** za Projekt pripremljen je kao dio Okvira i daje procedure dubinskog snimanja okoliša, prirodu PO ili kontrolnog popisa PUO-a koje bi trebalo pripremiti za gradnju ili dogradnju ureda te primjer problema u svezi zaštite okoliša koji će bit razmatran kroz izdavanje dozvola, građenje, ugovaranje i radove na novim i/ili saniranim prostorima (vidi: *Dodatak 2. Kontrolni popis PUO-a*). Ova će se pitanja zaštite okoliša razmatrati i osigurati putem niza lokalnih dozvola, ugovora s izvođačem radova, nadzora inženjera za nadzor radova, zahtjeva općine i nadzora koji će provoditi mali tim u Državnoj geodetskoj upravi te će biti osmišljena za pitanja sukladnosti projekta u smislu poštivanja propisa o zaštiti okoliša.

1.1 Okvir za upravljanje okolišem

1.1. CILJ

Okvir za upravljanje okolišem (OUO) pripremljen je kako bi se pitanja u svezi zaštite okoliša integrirala u projektiranje i provedbu predloženog Projekta. OUO pruža podršku:

- (a) uključivanju postupaka dubinskog snimanja okoliša i nasljednih dokumenata u svezi dužne pažnje zaštite okoliša za lokacije pojedinačnih potprojekata u svezi svih sanacija, dogradnji i građevinskih radova ureda koje podržava Projekt;
- (b) mjerama ublažavanja utjecaja na okoliš koja su specifična za lokacije i zahtjevima praćenja aktivnosti koje se obično vežu uz sanaciju zgrada i gradnju;
- (c) naglašavanju daljnje odgovornosti za PUO u Opisu obveza za imenovano osoblje DGU-a i više službenike katastarskih ureda koji rade na projektu;
- (d) obuci imenovanog osoblja iz DGU-a koje sudjeluje na provedbi projektnih aktivnosti;

- (e) smjernicama i zahtjevima za retro-opremanje zgrada koje možda imaju povijesnu ili kulturnu vrijednost te odredbe koje se tiču „slučajnih nalazišta“.

1.2. KOMPONENTE VEĆIH ULAGANJA

Glavne aktivnosti fizičkog ulaganja predloženog IISZA Projekta uklopljene su u Komponentu B.: modernizacija sustava prostornih informacija i katastra koja bi bila usmjerena na poboljšanje kvalitete i prezentacije prostornih podataka kojima upravlja i koje održava DGU te provedbu Nacionalne infrastrukture prostornih podataka (NIPP) u skladu s EU INSPIRE direktivom. Podrška restrukturiranju DGU-a: DGU će reorganizirati strukturu svojih ureda. Sada ima 112 ispostava i 20 područnih ureda. Bit će potrebno zatvoriti mnogo manjih ureda ili ih pretvoriti u uslužne točke (isključivo za podnošenje i zaprimanje dokumenata). Područni uredi dobit će uskoro više osoblja i funkcije kako bi se osiguralo pružanje usluga na čitavom teritoriju. Neki područni uredi DGU-a su renovirani no potrebno je značajno renovirati još barem 7 drugih. Kao takav, Projekt će financirati renoviranje ili kupnju prostora za 3 područna ureda i izgradnju zgrade za konverziju podataka u okviru centra za skeniranje u Vinkovcima.

Preliminaran popis potprojekata prikazan je u tablici 1.

Aktivnosti bi se sastojale od: **a)** manjih građevinskih radova sanacije, renoviranja i dogradnje postojećih uredskih prostorija, **b)** izgradnje zgrade u okviru postojećeg centra za skeniranje.

Tablica 1. Popis ureda i povezanih vrsta radova

Ime ureda	Mjesto	Predvideni građevinski radovi	Vlast nad nekretninom	Potrebni dokumenti za procjenu o okolišu
Zgrada centra za konverziju podataka u sklopu Sken centra	Vinkovci	Izgradnja zgrade Tlocrtna površina cca 105 m ² (razvijena bruto površina 313 m ²)	z.k.ul. 8730 Pravo građenja na čestici 1993/12 k.o. Vinkovci, upisanoj u z.k.ul. 677 u korist: Republike Hrvatske, Državne geodetske uprave, Gruška 20	Kontrolni popis PUO-a
Područni ured za katastar	Bjelovar	Kupnja zgrade (680 m ²)	Poduzeće Rotor d.o.o. Bjelovar Ul. Hrvatskog proljeća 10	
Područni ured za katastar	Šibenik	Kupnja zgrade (cca 500 m ²)	Zagreb – Montaža Grupa 10 000 Zagreb, Veslačka 2-4	
Područni ured za katastar	Sisak	Adaptacija (cca 342 m ²) i dogradnja (cca 300 m ²) i	Grad Sisak ½ Republika Hrvatska ½	Kontrolni popis PUO-a

1.3. KATEGORIJA ZAŠTITE OKOLIŠA

Predviđa se da bi bilo lako predvidjeti opasnosti po okoliš povezane sa sanacijom, dogradnjom i izgradnjom te ih ublažiti u predloženom projektu. Razmatraju se mjere sanacije ili renoviranja prostorija katastarskih ureda koje bi ublažile moguće negativne učinke po okoliš. Za dogradnju ureda na postojećim lokacijama i izgradnju nove zgrade centra za skeniranje, koje imaju potencijalno veći učinak na okoliš, bit će pripremljeni dokumenti procjene utjecaja na okoliš za pojedinačne potprojekte temeljem ovog OUO-a.

Očekuje se da će učinci po okoliš ovog projekta biti umjereni, privremeni i lokalnog utjecaja budući da su povezani s općenitim građevinskim aktivnostima na već poznatoj lokaciji. Oni obično uključuju: a) prašinu i buku zbog iskopavanja, rušenja i gradnje; b) upravljanje otpadom nastalim rušenjem i građevinskim otpadom kao i slučajno proljevanje strojnog ulja, maziva itd.; c) smetanje privatnog posjeda; d) opasnost uništenja povijesnih ili kulturnih dobara ili nepoznatih arheoloških nalazišta; e) ometanje prometa; f) utjecaj na / šteta po eko-sustav i g) utjecaj na hidrologiju određenog područja.

Ove se opasnosti može učinkovito predvidjeti prije same provedbe projekta te razmatrati u svjetlu aktivnosti izravnog ublažavanja u samom procesu projektiranja, planiranja i građevinskog nadzora, kao i tijekom rada na objektima. Projekt je kategoriziran kao kategorija B. zaštite okoliša u skladu s operativnom politikom Svjetske banke te zahtijeva pripremu Procjene utjecaja na okoliš. Projekt, kao cjelina, ima svoj OUO. Procedure dužne pažnje (*due diligence*) u svezi okoliša za potprojekte detaljnije su objašnjene u odjeljku 1.2. OUO-a. Potprojekte će pojedinačno procjenjivati DGU i SB. Potencijalni projekti kategorije A. neće biti financirani u okviru IISZA Projekta, bilo iz sredstava Banke ili iz državnog proračuna tj. samo će potprojekti kategorije B. biti razmatrani za financiranje. Ovo bi uključivalo potprojekte u osjetljivim područjima, potprojekte u blizini kontaminiranih područja ili bilo koje druge potprojekte koje bi vjerojatno imali značajan negativan učinak po okoliš (tj. značajno crpljenje vode iz lokacije, micanje malih potoka itd.).

1.4. DUBINSKO SNIMANJE OKOLIŠA NA LOKACIJAMA

Kao dio OUO-a, sve aktivnosti sanacije i izgradnje prostora katastarskih ureda koje podržava Projekt podlijegat će postupku dubinskog snimanja i pregleda na lokacijama.

Budući da ulaganja planirana u okviru projekta mogu imati različit intenzitet utjecaja na okoliš, što većinom ovisi o veličini i lokaciji ulaganja, predviđena je priprema dokumenata procjene utjecaja na okoliš različitog opsega za različitu vrstu potprojekata.

Tim u DGU-u će, zajedno s timom Svjetske banke, procijeniti potprojekte i predložiti mjere dužne pažnje sukladno procedurama Banke budući da hrvatski zakoni ne nalažu procjenu utjecaja na okoliš za ovu vrstu projekata. Potrebne informacije za dubinsko snimanje potprojekata predstavljene su u donjoj tablici (tablica 2.). Prije nego se započne s pripremom

dokumenata, DGU će dostaviti preporuke na odobrenje Banci (na donjem obrascu). Banka će dati svoje odobrenje za prijedlog kategorije¹.

Tablica 2. Obrazac podataka za dubinsko snimanje okoliša

Potprojekt	<i>Ime, lokacija i vrsta (renoviranje ureda, dogradnja ureda na postojećoj lokaciji ureda ili izgradnja centra za skeniranje na novoj lokaciji)</i>
Opis trenutne situacije	
Opis lokacije	<i>(najviše 1 stranica) Povijesno, trenutno korištenje i namjena zemljišta – plan korištenja zemljišta, susjedstvo, geografski položaj, osnovna hidrologija, pristup prometnoj infrastrukturi, neke informacije o prirodi – flora i fauna ili zaštićeno područje, važni kulturni spomenici; arheološka baština. Potrebno je posvetiti posebnu pažnju trenutnom vlasništvu, posjedu i/ili korištenju zemljišta – potrebno je opisati vlasništvo i, povrh toga, zabilježiti prisutnost bilo kakvog tipa stanovanja ili ekonomske vrste aktivnosti.</i>
Odnos prema prostornom planu:	<i>Prostorni plan postoji/ne postoji/nije potreban; lokacija je već obuhvaćena kao..., Posebni zahtjevi Prostornih planova – ukoliko ih ima</i>
Stanje okoliša:	<i>kanalizacijski sustav postoji/ne postoji; odlaganje otpada postoji/ne postoji; zagađenje zraka; utjecaj drugih/postojećih industrijskih postrojenja; stanje prometnica; moguće zagađenje tla;</i>
Opis planiranih aktivnosti:	
Opis aktivnosti:	<i>(pola stranice) Koje? Obim?</i>
Utjecaj na okoliš	<i>Molimo kratko opisati potencijalne značajne učinke na okoliš u svezi gradnje ili rada ureda (ukoliko ih ima)</i>
Predložena kategorija	
B 1 B 2	<i>Molimo dodatno objasnite (kategorije su objašnjene u OOU-u, tablica 3.)</i>
Osoba koja predlaže kategoriju zaštite okoliša (DGU)	
Datum i mjesto	

¹ Financirat će se samo potprojekti kategorije B. Projekti kategorije A. neće biti financirani u okviru IISZA Projekta.

Ispunjen obrazac šalje se na odobrenje Banci prije izrade izvješća o mjerama dužne pažnje po okoliš za relevantni potprojekt.

Sve aktivnosti predviđene projektom potpadati pod kategoriju B. Svjetske banke u smislu procjene okoliša. Kategorija će ovisiti o osjetljivosti okoliša i pogodnosti same lokacije. Gradnja katastarskog ureda obično nema značajan utjecaj na okoliš.

Tablica dubinskog snimanja za Kategoriju B. (tablica 3.) razlikuje dvije različite vrste aktivnosti: a) sanaciju (B2); b) dogradnju ili izgradnju na postojećoj lokaciji (B1). Iz tog proizlazi da se mogu koristiti dvije različite vrste izvješća procjene mjera dužne pažnje u svezi okoliša.

Tablica 3. Tablica dubinskog snimanja okoliša

Vrsta aktivnosti kategorije B.	Dokumenti potrebni za procjenu okoliša	Vrsta javnih konzultacija	Primjenjivo na:
1	PUO-i za svaku uredsku zgradu u obliku kontrolnog popisa	Javna objava na web stranici DGU-a, Projekta i oglasnoj ploči grada/općine, potrebne pisane primjedbe javnosti	Novi ured ili dogradnja na postojećim lokacijama. Rušenje ili nova gradnja.
2	Nisu potrebni PUO-i za svaku lokaciju. Primjenjuju se općenite mjere opisane u OUO-u.	Objavljen kao dio OUO-a	Sanacija postojećih ureda na postojećim lokacijama.

Za **dogradnju ili izgradnju ureda na postojećim lokacijama (B1)** tj. za topologije niskog rizika (npr. radovi na sanaciji), Regija ESA Banke razradila je tipski format kontrolnog popisa PUO. Cilj je osigurati usmjereniji pristup pripremi PUO-a za manje sanacije ili izgradnju manjih zgrada, naročito u sektoru rekonstrukcije obrazovnih, zdravstvenih i javnih usluga. Tipski format kontrolnog popisa pokušava pokriti tipične pristupe ublažavanja uobičajene za ugovore za građevinske radove s lokaliziranim utjecajem. Namjera je da se ovakav kontrolni popis izravno koristi i primjenjuje u natječajnoj dokumentaciji te kao integralni dio ugovornih dokumenata za građevinske radove financirane u okviru projekata Banke. Kontrolni popis se sastoji od tri dijela:

- Dio 1. se sastoji od opisnog dijela („putovnica lokacije“) koji opisuje pojedinosti projekta u smislu fizičke lokacije, institucionalnih i zakonskih vidova, opisa projekta, uključujući i potrebu programa izgradnje kapaciteta te opis postupka javnih konzultacija;
- Dio 2. obuhvaća dubinsko snimanje okoliša i društva u jednostavnom Da/Ne obliku nakon kojeg slijede mjere za ublažavanje za bilo koju od dotičnih aktivnosti;
- Dio 3. je plan praćenja aktivnosti tijekom projektne gradnje i provedbe.

Posebnu pažnju u PUO-ima potrebno je obratiti na:

- trenutne probleme u svezi okoliša na lokacijama (erozija tla, zagađenje izvora pitke vode, zagađenje tla itd.);
- moguće učinke po okoliš izazvane projektom (odlaganje građevinskog otpada, buka i prašina od gradnje itd.)
- moguće učinke po arheološka nalazišta i povijesne lokacije kao i zaštićena područja prirode ili osjetljive zone;

- d) moguće zahtjeve za stjecanje zemljišta ili nasilno raseljavanje / privremeno premještanje ograničenog broja osoba u zoni utjecaja tijekom aktivnosti gradnje, sukladno procedurama naznačenima u Okvirnim smjernicama za raseljavanje /stjecanje zemljišta.

Dokumenti procjene utjecaja na okoliš bit će pripremljeni temeljem kriterija predstavljenih u tablici 3. kojima se utvrđuju mjere za ublažavanje i dodjelu odgovornosti za provedbu.

U suradnji s predstavnicima svakog od uključenih katastarskih ureda, DGU će pripremiti polugodišnja izvješća koja opisuju napredak u provedbi PUO-a i naglašavaju pitanja zaštite okoliša koja su rezultat aktivnosti podržanih kroz Projekt, status mjera za ublažavanje i nasljedne korake te će ih poslati Svjetskoj banci na pregled.

1.5. DOGOVORI O INSTITUCIONALNOM I PROVEDBENOM PRAVNOM OKVIRU

Ovaj odjeljak kratko opisuje postojeće propise u svezi okoliša i norme koje su važne za Projekt te povlači poveznicu na institucije na lokalnoj i državnoj razini koje su odgovorne za izdavanje dozvola, licencija te za provedbu normi sukladnosti u svezi okoliša. Odjeljak također utvrđuje odgovornosti za projektnu provedbu u DGU-u i područnim uredima za katastar.

Smjernice Svjetske banke

Kao i za druge projekte predložene za financiranje od strane Svjetske banke, tako je i za IISZA Projekt potrebno pripremiti procjenu o utjecaju na okoliš (PO) kako bi se pomoglo osigurati da se sanacija / izgradnja prostora temelji na mjerama zaštite okoliša, da je prikladna za okoliš i kako bi se poboljšalo odlučivanje u svezi projekta. Banka poduzima dubinsko snimanje okoliša za svaki od predloženih projekata kako bi se utvrdio prikladan obim i vrsta PO-a. Banka klasificira predloženi projekt u jednu od četiri kategorije, ovisno o vrsti, lokaciji, osjetljivosti i obimu projekta te prirodi i veličini njegovog potencijalnog utjecaja na okoliš. Na ovaj se način opasnosti povezane s projektnim aktivnostima mogu učinkovito predvidjeti prije same provedbe projekta te razmatrati u svjetlu aktivnosti izravnog ublažavanja u samom procesu projektiranja, planiranja i građevinskog nadzora, kao i tijekom rada na objektima.

Projekt je klasificiran kao projekt B. kategorije, što znači da projekt može imati potencijalno negativne učinke na ljudsku populaciju i/ili područja od važnosti za okoliš. Za sve projekte B. kategorije potrebno je pripremiti Plan upravljanja okolišem.

▪ Plan upravljanja okolišem i upravne procedure koje prethode gradnji

Plan upravljanja okolišem (PUO) za realizaciju ulagačkog projekta sadrži procedure čija je svrha prepoznavanje i kontroliranje kvalitete okoliša te utvrđivanje i provođenje mjera sa ciljem ublažavanja negativnih učinaka projekta na okoliš i zaštita okoliša.

Obveza izrade i provedbe PUO-a propisana je pravilima Svjetske banke. Premda prema hrvatskim zakonima PUO nije obvezan dokument u pripremi bilo kojeg ulagačkog projekta, neki elementi, koji se obično nalaze u PUO-u, propisani su u dozvolama i dokumentima koji prethode gradnji, a čiji je nadzor u nadležnosti različitih ministarstava i institucija (*Dodatak 4.*).

Hrvatske smjernice

Sljedeći hrvatski zakoni definiraju pravni okvir upravljanja okolišem (vidi: *Dodatak 3.* za detaljnije informacije):

- Zakon o zaštiti okoliša- NN 110/07
- Zakon o prostornom uređenju i gradnji - NN 76/07, 38/09
- Zakon o zaštiti prirode - NN 70/05
- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš - NN 64/08, 67/09
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara - NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10.

Uočena je i situacija povezana s administrativnim procedurama za ishođenje dokumenata koji prethode izvođenju građevinskih radova:

1. **Obnova koja uključuje nadogradnju (dogradnja zgrade)**

Procedure koje prethode gradnji opisane hrvatskim zakonima su sljedeće: **stjecanje zemljišta, procjena utjecaja na okoliš (PUO)**, ishođenje **lokacijske dozvole** i ishođenje **građevinske dozvole**. Nije potreban, niti se predlaže PUO za vrstu projekata / aktivnosti predviđene IISZA Projektom.

Nakon izdavanja svih relevantnih dozvola, dovršetka građevinskih radova i prije korištenja samog objekta, potrebno je ishoditi **Uporabnu dozvolu**.

▪ **Lokacijska dozvola**

Lokacijska je dozvola administrativni akt definiran Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07 i 38/09). Izdaje se temeljem dokumenta prostornog planiranja i posebnih povezanih zakona i propisa.

Lokacijska dozvola definira važna obilježja planiranog zahvata poput: oblik i veličinu građevinske parcele, svrhu, veličinu (visinu, broj katova) i površinu izgrađenog objekta, pomoćne objekte na građevinskom zemljištu (garaže, spremišta, septičke jame itd.), arhitektonski oblik objekta (krov, materijali i ostali čimbenici ovisno o okolini), organizaciju lokacije, metode i uvjete povezanosti objekta i javnih prometnih površina (uključujući i parkirališta) te komunalnu infrastrukturu, mjere za ublažavanje u svezi okoliša (ukoliko zahvat kroz radove vidljivo utječe na okoliš) i ostale elemente koji su važni za prostorni zahvat. Lokacijsku je dozvolu potrebno ishoditi za svaki prostorni zahvat, osim u slučajevima koji su posebno definirani propisima (Pravilnik o jednostavnim građevinama i radovima - NN 101/07).

Ukoliko se na nekom objektu koji je zaštićeni kulturni spomenik izvode građevinski radovi, prije bilo kakvih radova (za prostornu intervenciju za koju nije potrebna lokacijska dozvola) potrebno je ishoditi službeno odobrenje područnih tijela vlasti (područnog ureda za zaštitu spomenika).

▪ **Građevinska dozvola**

Građevinska dozvola upravni je akt definiran Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (N N 76/07 i 38/09). Nakon potvrđivanja i izdavanja dozvole, gradnja može početi. Građevinska dozvola potvrđuje da je glavni projekt sukladan s lokacijskom dozvolom i svim posebnim uvjetima koje su izdala ovlaštena tijela te da je dobivena u postupku ishođenja lokacijske dozvole. Povrh toga, ocjenjuje se i sukladnost glavnog projekta s važnim propisima o gradnji

definiranima Zakonom o prostornom uređenju i gradnji. Primjerice: mehanička otpornost, stabilnost zgrade, zaštita od požara, sanitarna sukladnost i uvjeti zaštite okoliša, operativna sigurnost, energetska učinkovitost, toplinska izolacija, pristup i kretanje u objektu. Također je definirano i vlasništvo te prava građenja na parceli.

Za svaku je gradnju potrebno ishoditi građevinsku dozvolu, osim u slučajevima koji su posebno definirani propisima. Za dobivanje građevinske dozvole potrebno je podnijeti dokaze da pravna ili fizička osoba, koja ulaže zahtjev za dozvolom, ima pravo graditi na parceli.

▪ **Uporabna dozvola**

Uporabna dozvola izdaje se nakon tehničkog pregleda izgrađenog objekta, ukoliko se dokaže da je objekt izgrađen u skladu sa zahtjevima građevinske dozvole i glavnog projekta.

1.6. INSTITUCIONALNI DOGOVORI

Jedinica za upravljanje projektom (JUP) bit će odgovorna za:

- Provedbu natječajne procedure:
 - o za radove koji se odnose na kupovinu/izgradnju/sanaciju/dogradnju ureda financiranih u okviru IISZA projekta
 - o za pružanje usluge inženjera za nadzor radova
 - o osigurati da odgovarajuće smjernice i norme definirane u PUO-vima budu dio natječajne dokumentacije i ugovora s izvođačem i inženjerom za nadzor radova
- Davanje podrške prilikom ocjene ponuda
- Osiguravanje da ugovori budu potpisani sukladno procedurama i smjericama Svjetske banke
- Stručnjak za edukaciju u JUP-u:
 - o izraditi će prijedlog programa obuke i koordinirati provedbu obuke u svezi upravljanja okolišem za uključene djelatnike DGU, projektante i lokalne izvođače radova
- Osiguravanje korektnog i pravodobnog plaćanja ovjerenih računa

Inženjer za nadzor radova biti će odgovoran:

- Sukladno ugovoru za nadzor građevinskih radova, a pored toga za
- provedbu smjernica za upravljanje okolišem.

Aktivnosti inženjera za nadzor radova uključivat će:

- Redovito provoditi nadzor i ocjenu mjera za ublažavanje negativnih učinaka projekta na okoliš i zaštita okoliša sukladno PUO-u kao i predloženi nadzor
- Redovito dostavljati mjesečna izvješća o provedenom nadzoru pročelniku Područnog ureda za katastar
- Razraditi smjernice za upravljanje okolišem u pogledu pitanja koja nisu pokrivena postojećim propisima

Pročelnik PUK-a bit će odgovoran za:

- Izradu pojedinačnog PUO-a za lokaciju u svojoj nadležnosti, temeljem Okvira za upravljanje okolišem, a uz podršku JUP-a, imenovanog koordinatora u Središnjem uredu DGU (u daljem tekstu: Koordinator) i inženjera za nadzor radova
- Načelnu provedbu aktivnosti ulagačkog projekata na lokaciji
- Izvješćivanje Koordinatora o provedbi projekta i PUO-a na lokaciji
- Osigurati koordinaciju obuke u svezi upravljanja okolišem na lokaciji

Imenovani koordinator u Središnjem uredu DGU-a bit će odgovoran za koordinaciju ulagačkih projekata (za 3 odabrana PUK-a i izgradnju centra za skeniranje u Vinkovcima), uključujući koordinaciju izrade pojedinačnih PUO-a za svaku od lokacija, planiranje i provedbu upravljanja okolišem te izvješćivanje ravnatelja DGU-a o provedbi PUO-a. Koordinator će usko surađivati s JUP-om, koji će biti odgovoran za nabavu, financije projekta i program obuke osoblja, te s pomoćnikom ravnatelja u Sektoru za nabavu, pravne i računovodstvene poslove koji je odgovoran za pregled i ovjeru računa.

Aktivnosti Koordinatora uključuju:

- Pripremu združenog izvješća temeljem izvješća zaprimljenih od pročelnika PUK-ova i inženjera za nadzor radova o provedbi PUO-a
- Koordinaciju / obavljanje pregleda u svezi okoliša za projekte
- Periodičnu posjetu lokacijama kako bi se provjerili i odobrili planovi te nadzirala njihova sukladnost

Nakon završetka gradnje, glavna odgovornost za praćenje prijeći će na osoblje PUK-ova, naročito pročelnika PUK-a, koji će biti odgovoran za upravljanje otpadom i na osoblje za održavanje ureda koje je odgovorno za komunalni otpad.

Povrh strukture u DGU-u, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i gradnje (MZOPUG) može s vlastitom inspeksijskom jedinicom sudjelovati u nadzoru provedbe pojedinačnih projekata.

O provedbi odredaba PUO-a redovito će se izvješćivati polugodišnjim izvješćima o napretku. Ulazne informacije za izvješća osigurat će inženjer za nadzor radova i pročelnik PUK-a.

Tablica 4. Odgovornosti za okoliš tijekom gradnje i radova

<i>Odgovornost za ublažavanje i nadzor</i>	<i>Tijek informacija o okolišu (izvješćivanje)</i>	<i>Lanac odlučivanja u svezi upravljanja okolišem (da li da se poduzme određena radnja, odobri izdatak, završi radnja itd.)</i>	
		<i>Aktivnosti</i>	<i>Odgovorna institucija ili osoba</i>
<i>Tijekom dizajna:</i>			
Tim u DGU-u: - Imenovani koordinator u središnjem uredu DGU-a (Koordinator) - Pročelnik PUK-a (Pročelnik)	Projektant prema Pročelniku, Pročelnik prema Koordinatoru, Koordinator prema Ravnatelju DGU	Nadzor provedbe PUO-a i odredaba zaštite okoliša	Projektant Ministarstvo kulture
<i>Tijekom gradnje</i>			
Tim u DGU-u: - Koordinator - Pročelnik	Inženjer za nadzor radova prema Pročelniku Pročelnik prema Koordinatoru, Koordinator prema Ravnatelju DGU	Nadzor provedbe PUO-a i odredaba zaštite okoliša	Inženjer za nadzor radova
<i>Tijekom operativnog rada</i>			
Tim u DGU-u: - Pročelnik PUK-a - PUK	Pročelnik PUK-a prema Ravnatelju DGU-a	Nadzor provedbe PUO-a i odredaba zaštite okoliša	Imenovana osoba iz RH Inspektorata za okoliš

1.7. OBJAVLJIVANJE I KONZULTACIJE

Javne konzultacije odnosno objavljivanje prijedloga Okvira za upravljanje okolišem provedeno je na način da je on objavljen na web stranicama DGU-a (www.dgu.hr <<http://www.dgu.hr/>>)) i IISZA Projekta (www.uredjenazemlja.hr <<http://www.uredjenazemlja.hr/>>) 25. ožujka 2011. godine. Dokument je također bio dostupan u analognom obliku u Jedinici za provedbu projekta. Poziv na javne konzultacije bio je javno oglašen u dva dnevna lista (Večernjem listu - 25. ožujka i Jutarnjem listu - 26. ožujka). Pisani komentari javnosti bili su zatraženi unutar 2 tjedna od objave dokumenta. Komentari su se mogli dostaviti u pisanom obliku (poštom, faksom ili elektroničkom poštom) do 11. travnja 2011.

Po pozivu na javne konzultacije nije zaprimljen niti jedan komentar na objavljeni prijedlog Okvira za upravljanje okolišem.

Svi dokumenti navedeni u Tablici 3. bit će pripremljeni i na engleskom i na hrvatskom jeziku. Nakon dobivanja odobrenja od Svjetske banke, dokumenti bi se trebali javno objaviti u općini

(vjerojatno na oglasnoj ploči katastarskog ureda i grada/općine) kao i u DGU-u i IISZA Projektu (web stranice i papirnati dokumenti na oglasnoj ploči) kako je to predstavljeno u tablici 3. Razmatrat će se sve pisane primjedbe. Pisane će primjedbe u mogućem opsegu biti uklopljene u izvješće, a sažetak će biti privijen završnom izvješću kao dodatak.

Predstavljanje pojedinačnih PUO-a dionicima provest će se nakon što budu odabrane lokacije te izrađeni i od Svjetske banke odobreni pojedinačni PUO-i.

2.1 SMJERNICE U SVEZI OKOLIŠA

2.1.1. Uvod

Odjeljak „Smjernice u svezi okoliša“ detaljno opisuje specifičnosti kojima se treba pozabaviti u ekološkom/biološkom osmišljavanju, projektiranju i planiranju malih projekata za nadogradnju infrastrukture katastarskih ureda. Smjernice pokrivaju postupanje s nastalim građevnim otpadom, odabir građevinskih materijala i građevinskih metoda s ograničenim utjecajem na okoliš, metode uštede energije, kao i postupanje s građevnim otpadom u okviru aktivnosti podržanih Projektom. No, prilikom odabira prikladnih građevinskih metoda i materijala, potrebno je obratiti veliku pažnju lokalno dostupnim tradicijama, vještinama i resursima na lokaciji projekta.

2.1.2. Lokacija

Predložene lokacije katastarskih ureda i novog centra za skeniranje odabrane su temeljem analiza situacije i nakon što su definirane lokacije na kojima postoji velika potreba rješavanja pitanja poslovnih prostora te dostupnost zemljišta u vlasništvu države, kao i fizičke pogodnosti za gradnju i rad katastarskog ureda. Sedam lokacija katastarskih ureda ušlo je u „širi odabir“ dok je pet lokacija ušlo u uži izbor za financiranje u okviru zajma Svjetske banke. Za tri su lokacije već osigurani resursi.

Rješenjem smještajnih kapaciteta područnih ureda za katastar povećat će se poslovni prostori i stvoriti bolji uvjeti za rad zaposlenika, pa će se tako povećati kvaliteta usluga za korisnike, građane, gospodarstvo i državu. Također će se stvoriti preduvjeti za daljnje reforme mjesne nadležnosti ureda i ispostava koje, kao što je to slučaj i s općinskim sudovima, predviđaju koncentraciju kapaciteta u svrhu povećanja djelotvornosti i kvalitete rada sustava.

Obavit će se dubinsko snimanje okoliša i društvena procjena na lokacijama te bi pregled trebao pažljivo procijeniti sljedeća pitanja:

- Povijest korištenja zemljišta na lokacijama (naročito industrijskih ili drugih aktivnosti) koje mogu uroditi prisutnošću opasnih zagađivača ili potpovršinskih struktura

- Prisutnost bilo kakvih važnih zemljanih resursa ili resursa površinskih voda na koje bi gradnja ili rad ureda mogli negativno utjecati
- Blizina lokacije bilo kakvim povijesnim ili arheološkim lokacijama koje bi gradnja mogla izravno ili neizravno oštetiti
- Sadašnje korištenje zemljišta (prisutnost bilo kakvih stambenih ili gospodarskih struktura ili aktivnosti, zakonitih ili ne)

Građevinske lokacije bi trebale biti ograđene kako bi se spriječio nekontrolirani pristup ljudi i uvele općenite sigurnosne mjere. Privremeno ometanje (prometa ili nečeg drugog) zbog građevinskih radova trebalo bi biti smanjeno na najmanju moguću mjeru kroz planiranje i koordinaciju izvođača, susjeda i vlasti. Po dovršetku radova, lokacija bi trebala biti vraćena u stanje koje je planirano tijekom projektiranja. Sav otpad i strojevi trebali bi biti uklonjeni s lokacije. U gusto naseljenim područjima, buka ili vibracije koju stvaraju aktivnosti trebale bi biti strogo ograničene na dnevno vrijeme. Izvođač bi trebao izvoditi svoje radove na način da se osigura sigurnost vozila i pješaka oko gradilišta.

Prašina od prijevoza i obavljanje građevinskih radova bit će ograničena na minimum vodom i drugim sredstvima kao što su ograda oko gradilišta. Kako bi se smanjila buka, gradnja će biti ograničena na određene sate. Svi ostaci, građevinski ili drveni otpad bit će uskladišteni unutar radnog prostora. Drveni otpad bit će pohranjen odvojeno i složen na način da se može reciklirati, a ne odvesti na deponij. Neće biti dopuštena otvorena paljevina i nezakonito odlaganje. Odredit će se lokacije koje su prikladne za zemlju/glinu ili pijesak te će se dobiti prethodno odobrenje od nadležnih vlasti za odlaganje. Izbjegavat će se gomilanje građevinskog otpada na gradilištu, a otpad će se redovito odlagati na odlagalištu kojeg su odobrila državna tijela. Tuneli za prijenos otpada bit će osigurani za prijenos otpada s viših katova prema prizemlju.

Potrebno je ugovoriti prijevoz i napraviti dogovore s relevantnim organizacijama uključenima u odlaganje otpada i građevinskog otpada, uključujući i inspekciju.

Također je nužno stvoriti nužne preduvjete za sigurno otklanjanje (ukoliko je to potrebno), instalaciju i povezivanje na općinsku infrastrukturu tijekom aktivnosti građenja i sanacije te poštivati ekološke i sanitarne propise tijekom sanacije sanitarne i tehničke opreme, kanalizacijskih cijevi i postrojenja za pročišćavanje.

Smetanje susjednog posjeda

Ukoliko je moguće, treba se izbjegavati smetanje susjednog posjeda. U slučaju gdje je manevarska površina premala, potrebno je zatražiti odobrenje za ulazak u prostor. Bilo kakva slučajna šteta na susjednim nekretninama treba biti nadoknađena, a nekretnine dovedene u stanje u kojem su bile prije gradnje.

Arheološka i spomenička nalazišta

Ukoliko se tijekom pripreme lokacije za gradnju naiđe na arheološka nalazišta, izvođač treba prestati s radovima, odmah reagirati i obavijestiti općinske vlasti, Područni zavod za zaštitu kulturne i povijesne baštine i DGU.

Radovi na zaštićenim objektima

Ukoliko je objekt zaštićen ili dio zaštićenog kulturnog dobra upisanog u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, potrebno je, prilikom provedbe projekta, poštivati stručno mišljenje i konzervatorske smjernice koje je izdala Uprava za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture.

- Prije početka zemljanih radova na dotičnoj parceli, potrebno je obaviti zaštitna arheološka istraživanja te će se, ovisno o rezultatima, odrediti nužne zaštitne mjere.

- Potrebno je razraditi visoko kvalitetno arhitektonsko rješenje za dogradnju. Posebnu pažnju treba posvetiti projektiranju dogradnje zgrade kako bi se izbjeglo predimenzioniranje u usporedbi sa zgradom koja se dograđuje te, putem njenog projektiranja, doprinijelo visoko kvalitetnoj kompozicijskoj cjelini u odnosu na glavnu zgradu.

- Da bi dobio prethodne posebne uvjete dogradnje i sanacije, ulagač mora Ministarstvu kulture poslati idejni projekt i, nakon ishoda pozitivnih posebnih uvjeta, potrebno je poslati dva primjerka glavnog projekta kako bi se dobila prethodna suglasnost, u skladu s člankom 63. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i članku 213. Zakona o prostornom uređenju i gradnji.

Odabrani izvođači moraju zadovoljavati kriterije propisane Pravilnikom o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 74/2003).

2.1.3. Energetska učinkovitost, izolacija i ventilacija

Izolacija bi trebala biti prilagođena sezonskim klimatskim utjecajima, unutarnjem toplinskom pritisku i obilježjima izloženosti. Sintetska pjena bi trebala spriječiti uvlačenje vlage u krovnu izolaciju i vanjske pukotine zidova, praćenjem putova vlage.

Smještaj prozora treba biti utvrđen prema pogledu, ventilaciji, svjetlu, uštedi topline, kontroli privatnosti i unutarnjoj funkciji prostora.

Visokoučinkoviti sustavi grijanja vode za domaćinstvo (uključujući i solarne sustave) i za unutarnje grijanje prostora trebaju biti odabrani imajući na imu troškove održavanja i dugoročnog korištenja. Vodovodne cijevi bi trebale biti koordinirane kako bi se radovi na tim cijevima smanjili na najmanju moguću mjeru, kao i štedjela voda u WC-ima, kuhinji i komunalnim prostorijama. Pipe koje štede vodu, kružni vodovi i ostali uređaji također se moraju uzeti u obzir. Poželjno je da su sve vodovodne cijevi bakrene, a ispusne cijevi od lijevanog željeza kako bi se izbjeglo ispuštanje PVC plinova. Izložene vodovodne cijevi i izolacija cijevi trebale bi biti od neškodljivih materijala.

Svi materijali i oprema (koja će se koristiti) trebali bi imati sigurnosne certifikate.

2.1.4. Lamperija i drvo

Trebalo bi se odabrati najmanje štetne zaštitne slojeve (premazi na bazi vode) naročito na lako dostupnim površinama za ljude. Ovo podrazumijeva da se ne bi trebali koristiti lakovi. Svi bi materijali trebali imati prikladne potvrde kvalitete i sigurnosti (certifikati o prikladnosti i sanitarno-epidemiološki zaključak).

2.1.5. Završni slojevi

S respiratornog stajališta daje se prednost neškodljivoj, anti-alergenskoj boji na bazi vode za unutrašnjost koja se nanosi na knauf ili gipsane površine nad bojama na bazi lateksa ili ulja. Preporuča se nanositi sve glazure za vrata ili druge površine koje zahtijevaju trajniji završni sloj dalje od unutarnjih prostora te ih potpuno izračiti više od mjesec dana prije instalacije. Ne bi se trebalo boraviti u unutarnjem prostoru dok miris i toksini iz boje ili završnog sloja nisu adekvatno izračeni.

2.1.6. Radovi rušenja

Postojeće građevne elemente (zidovi, temelji, cementne ploče za temelje itd.) potrebno je pažljivo rušiti, a porušeno bi se trebalo razvrstati i otkloniti kako je to navedeno u dodatku 1. (utvrdit će se tijekom pripreme faze projekta). Svi vrijedni materijali (vrata, prozori, sanitarne instalacije itd.) trebali bi se pažljivo rastaviti i prenijeti do skladišta koje je određeno u ovu svrhu. Vrijedni se materijali trebaju reciklirati u projektu ili prodati.

Prije sanacije ili rušenja, zgradu je potrebno provjeriti kako bi se utvrdilo postoje li građevni materijali poput ploče od iverice, lijepljene ploče, izolacijske urea-formaldehidne pjene i različitih ljepila koji luče formaldehid te postoji li azbestna izolacija ili krovni pokrov. Ukoliko se pronađu takvi materijali, potrebno je pripremiti posebne mjere za ublažavanje opasnosti po zdravlje i sigurnost.

2.1.7. Odabir građevnih materijala i građevnih metoda

Potrebno je dati prednost proizvodima koji ispunjavaju međunarodne ili domaće norme u svezi okoliša. Mogu se koristiti kako tradicionalno isprobane tehnike, tako i domaće ili međunarodno prihvaćene inovativne tehnike.

3.1 PRAĆENJE, IZVJEŠĆIVANJE I RAZVOJNA KOMUNIKACIJA

3.1.1. Izvješća o praćenju i sastanci pregleda

Bit će izrađena sljedeća izvješća o praćenju:

1. **Mjesečna izvješća o napretku:** Inženjer za nadzor radova pripremat će mjesečna izvješća za DGU o provedbi EMP kontrolne liste. Svaki će PUK izraditi Izvješća o napretku aktivnosti i Sažetke za aktivnosti za koje su odgovorni. Ova će se izvješća slati imenovanom koordinatoru u Središnjem uredu DGU-a na objedinjavanje. **Mjesečno izvješće također će dati i informacije o nazoru provedbe PUO-a na pojedinačnim lokacijama potprojekata koje će prikupiti nadzorni inženjeri na lokacijama.**
2. **Polugodišnja izvješća o napretku:** ona će se izrađivati u Središnjem uredu DGU-a kombiniranjem mjesečnih izvješća i rezultata sastanaka pregleda. **Polugodišnje izvješće trebalo bi ocrtavati i napredak u pripremi i provedbu PUO-a te naglasiti pitanja u svezi okoliša koja su rezultat aktivnosti koje podržava Projekt, status mjera ublažavanja i potrebne nasljedne korake.** Status mjera ublažavanja i nasljedne koraci pripremit će DGU u koordinaciji s predstavnicima svakog od uključenih katastarskih ureda te dostaviti na pregled Svjetskoj banci.

DODATAK 1. PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM
A. PLAN UBLAŽAVANJA

FAZA	PROBLEM	MJERE UBLAŽAVANJA	TROŠKOVI	INSTITUCIONALNA ODGOVORNOST	PRIMJEDBE
PROJEKTIRANJE	Planovi preglednog projektiranja za gradnju i adaptaciju ureda	Provedbene mjere predložene PUO-om	Uključeno u projektne troškove Nije značajan	Tim za projektiranje	Ne postoji zakonski uvjet ali je preporučeno da ovo postane obvezujući uvjet
	Kulturno dobro – u povijesnoj je zgradi, okrugu ili u uskoj vezi s ostalim fizičkim kulturnim resursima	Ukoliko je to slučaj, osigurati da rekonstrukcija, projektiranje i dogradnja te korišteni materijali budu prikladni. Ukoliko su radovi na povijesnom spomeniku, građevinski radnici bi trebali poštivati poseban uvjet gradnje		Tim za projektiranje	Izvođač / praćen od strane lokalnog tijela
	Učinak na krajobraz i gradska područja	Rekonstrukcija postojeće zgrade bit će osmišljena sukladno lokalnoj građevinskoj (i kulturnoj) praksi (poštivanje okolne arhitekture)	Uključeno u trošak nabave građevinske dozvole	Pregledava institucija koja izdaje građevinsku dozvolu Područni ured za graditeljstvo (pod MZOPUG) ²⁾	

FAZA	PROBLEM	MJERE UBLAŽAVANJA	TROŠKOVI	INSTITUCIONALNA ODGOVORNOST	PRIMJEDBE
GRADNJA	Buka	<p>Gradnja je ograničena na 5 dana tjedno i samo dnevnu smjenu (od 07:00 do 17:00 sati).</p> <p>Strojevi moraju biti atestirani (potrebno ih je kalibrirati na određenu razinu buke)</p>	Nije značajan	Izvođač	Bit će specificirano u natječajnoj dokumentaciji (sukladnost s PUO-om)
	Prašina	<p>Prašina od rušenja i prijevoza građevinskog materijala i otpada bit će svedena na minimum korištenjem vode i zaklanjanjem tereta</p> <p>Ukoliko rušenje u objektu predstavlja velik izvor prašine, lokaciju se može ograditi.</p>	Može biti značajan ukoliko se gradnja obavlja u suhoj sezoni	Izvođač	Bit će specificirano u natječajnoj dokumentaciji (sukladnost s PUO-om)

FAZA	PROBLEM	MJERE UBLAŽAVANJA	TROŠKOVI	INSTITUCIONALNA ODGOVORNOST	PRIMJEDBE
GRADNJA	Građevinski otpad Postupanje s iskopanom građom	<p>Opasan otpad se mora odvojiti od krutog otpada.</p> <p>Kod opasnog otpada (boje, ulja itd.), izvođač mora slijediti proceduru za upravljanje opasnim otpadom što podrazumijeva prikupljanje, predaja otpada poduzeću ovlaštenom za upravljanje opasnim vodama i ispunjavanje popratne dokumentacije.</p> <p>Svi dijelovi koji se mogu reciklirati moraju biti odvojeni od otpada koji se ne može reciklirati i odnijeti na prikladne deponije uz popratnu dokumentaciju.</p> <p>Otpad koji se ne može reciklirati mora biti odnijet na odobreno odlagalište.</p> <p>Gradilište će se očistiti i sav otpad i otpadni materijal bit će uklonjen sukladno točkama koje su navedene u otpremnicama.</p> <p>Spaljivanje ili nezakonito odlaganje otpada strogo su zabranjeni.</p> <p>Iskopana građa prevozi se u dio grada koji je planiran za ovakvu vrstu materijala.</p>	Značajan (ovisno o količinama opasnog otpada)	Izvođač (ili drugo tijelo, ovisno o ugovoru)	<p>Bit će specificirano u natječajnoj dokumentaciji (sukladnost s PUO-om)</p> <p>Propis o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada uz katalog otpada i popis opasnog otpada</p>

FAZA	PROBLEM	MJERE UBLAŽAVANJA	TROŠKOVI	INSTITUCIONALNA ODGOVORNOST	PRIMJEDBE
	Zamjena materijala koji sadrže azbest i ostalih opasnih materijala	Zamijeniti azbest i ostale materijale koji su štetni za okoliš iz zgrade. Izolacijski materijal koji sadrži azbest definiran je kao opasan otpad te se s njim mora propisno postupati	Značajan trošak	Izvođač	Bit će specificirano u natječajnoj dokumentaciji (sukladnost s PUO-om)

FAZA	PROBLEM	MJERE UBLAŽAVANJA	TROŠKOVI	INSTITUCIONALNA ODGOVORNOST	PRIMJEDBE
RADOVI	Sustav grijanja i spremišta krutih ulja ili plinova	Mjere sprečavanja požara moraju biti primijenjene. Plan u slučaju izvanrednih situacija mora biti izrađen ukoliko spremišta goriva prelaze masu od 5000 kg (kruto gorivo/ ulje) i/ili 500 kg plina	Značajni troškovi	Izvođač radova (pod nadzorom DGU-a)	

FAZA	PROBLEM	MJERE UBLAŽAVANJA	TROŠKOVI	INSTITUCIONALNA ODGOVORNOST	PRIMJEDBE
	Upravljanje otpadom	<p>Organizirano odvajanje krutog otpada,</p> <p>Skupljanje onog što se može reciklirati,</p> <p>Organizirano prikupljanje krutog otpada koji se ne može reciklirati,</p> <p>Uvođenje mjera za smanjivanje proizvodnje otpada na najmanju moguću mjeru</p> <p>Koordinacija s lokalnim planom za upravljanje otpadom, Prikupiti i odvojiti otpad unutar prostora</p> <p>Predati otpad poduzeću ovlaštenom za upravljanje otrovnim otpadom</p> <p>Slijediti obvezujuću proceduru izvješćivanja o opasnom otpadu</p>	Nije značajan kroz određeni broj godina	Izvođač radova	
	Skladištenje	Opasan bi se otpad trebao skladištiti sukladno Obrascu podataka o sigurnosti materijala	Na početku značajan (jednokratni trošak)	Izvođač radova	Projektiranje prostorija trebalo bi uzeti u obzir potrebu za skladištenjem

B. PLAN PRAĆENJA

Praćenje gradnje je dio procedura ishoda Uporabne dozvole.

FAZA	ŠTO Potrebno je pratiti parametar?	GDJE Potrebno je pratiti parametar?	KAKO Potrebno je pratiti parametar?	KADA Potrebno je pratiti parametar (učestalost)?	ZAŠTO Potrebno je pratiti parametar?	TROŠAK	ODGOVORNOST
Projektiranje	Provedba smjernica PUO-a (PREPORUKA)	Projektiranje za gradnju, rekonstrukciju i adaptaciju	Pregled elaborata i planova za adaptaciju	Prethodno odobrenje za gradnju kao dio programa praćenja projekta	Preporučeno iz razloga što za adaptaciju, sukladno hrvatskim zakonima, nije potrebna građevinska dozvola.	Treba biti dio projekta?	PUK, Projektant
Gradnja	Parametri dani u građevinskoj dozvoli – svi posebni uvjeti gradnje koje su izdala različita tijela (do 19 tijela poput hrvatskih voda, HEP-a itd.)	Dokumentacija glavnog projekta	Dio redovite inspekcije MZOPUG-a	Tijekom gradnje i prije ishoda Uporabne dozvole	Redoviti pregled utvrđen zakonom i ukoliko je bilo kakva pritužba pristigla u Ministarstvo (MZOPUG)	Obuhvaćeno postupkom	Nadzorni inženjer i Područni građevinski inspektorat (u okviru MZOPUG-a)
	Upravljanje građevinskim otpadom (uključujući i opasnim)	Dokumentacijom koja se prilaže uz otpad i podnosi MZOPUG-om		Nakon izvješćivanja o upravljanju otpadom u MZOPUG-u	Traži se nizom propisa o otpadu	Trošak MZOPUG-a i mali trošak za izvođača	Nadzorni inženjer MZOPUG
Rad	Upravljanje otpadom	Dokumentacijom koja se prilaže uz otpad i podnosi MZOPUG-om	Izvešća MZOPUG-u	Nakon izvješćivanja o upravljanju otpadom u MZOPUG-u	Traži se nizom propisa o otpadu	Trošak MZOPUG-a i izvođača	MZOPUG, PUK

DODATAK 2. KONTROLNI POPIS PUO-A

EMP Kontroln
popis.doc

DODATAK 3. PRAVNI OKVIR ZA UPRAVLJANJE OKOLIŠEM

POPIS DOMAĆIH ZAKONA I PODZAKONSKIH AKATA KOJI REGULIRAJU ZAŠTITU OKOLIŠA

Zaštita prirode i okoliša

- Zakon o zaštiti okoliša- NN 110/07
- Zakon o prostornom uređenju i gradnji - NN 76/07, 38/09
- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš - NN 59/00, 136/04
- Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša - NN 74/99 i 79/99.
- Plan intervencija u zaštiti okoliša - NN 82/99, 86/99, 12/01, 14/01
- Pravilnik o katastru emisija u okoliš - NN 36/96
- Zakon o zaštiti prirode - NN 70/05
- Zakon o zaštiti kulturnih spomenika - NN 52/94
- Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost - NN 107/03
- Zakon o lovu - N N 10/94, 5/95, 25/96, 33/97,44/98,29/99
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara - NN 69/99
- Pravilnik o zaštiti pojedinih vrsta sisavaca (Mammalia) - NN 31/95
- Pravilnik o zaštiti pojedinih vrsta ptica (Aves) - NN 43/95
- Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti europskih divljih životinja i prirodnih okoliša (Konvencija iz Berna) - NN 6/00

Zaštita zraka

- Zakon o zaštiti zraka - NN 178/04 i 60/08
- Uredba o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku - NN 133/05

Zaštita voda

- Zakon o vodama- NN 153/09
- Uredba o izdavanju vodoprivrednih akata - NN 28/96
- Uredba o opasnim tvarima u vodama - NN 137/08
- Pravilnik o graničnim vrijednostima opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama - NN 94/08
- Uputstvo za vođenje evidencije o učestalosti ispuštanja u vode opasnih i štetnih tvari, količini i sastavu tih tvari i načinu dostavljanja podataka o tome javnim vodoprivrednim poduzećima - NN 9/90
- Odluka o doprinosima za korištenje vode - NN 94/07

- Odluka o visini naknade za korištenje voda - NN 94/07
- Odluka o utvrđivanju slivnih područja - NN 20/96, 98/98, 5/99
- Pravilnik o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta - NN 55/02.
- Objava Popisa ovlaštenih laboratorija - NN 107/00
- Državni plan za zaštitu voda - NN 8/99

Zaštita od buke

- Zakon o zaštiti od buke - NN 30/09
- Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave - NN 145/04.
- Pravilnik o uvjetima koje poduzeća, koja mjere i predviđaju buku u sredini u kojoj ljudi rade i borave, moraju ispuniti - NN 156/08

Upravljanje otpadom

- Zakon o otpadu - NN 178/04.
- Pravilnik o vrstama otpada - NN 101/07
- Popis stručnih institucija koje imaju ovlast za izdavanje izvješća o ispitivanju fizikalnih i kemijskih svojstava otpada - NN 51/96,93/96
- Pravilnik o uvjetima za postupanje s otpadom - NN 123/97
- Uredba o uvjetima za postupanje s opasnim otpadom - NN 32/98.
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada - NN 39/09
- Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu - NN 97/05
- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknada za opterećivanje okoliša otpadom - NN 71/04.

DODATAK 4. ULOGA I ODGOVORNOSTI DRŽAVNIH TIJELA

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA

Ministarstvo obavlja administrativne i ostale poslove u svezi općenite zaštite okoliša uz strogo pridržavanje ciljeva održivog razvoja. Nadležnost Ministarstva su svi poslovi u svezi prostornog uređenja i razvoja, lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola, prostorne i građevinske inspekcije.

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi obavlja sanitarnu inspekciju aktivnosti, građevinskih struktura, prostorija, postrojenja i opreme koji bi mogli imati negativan utjecaj na ljudsko zdravlje.

MINISTARSTVO KULTURE

Ministarstvo kulture obavlja administrativne i druge poslove u svezi: istraživanja, proučavanja (analize), ažuriranja, bilježenja, dokumentiranja i promicanja kulturne baštine; središta za pružanje informacija; proglašavanja zaštićenih kulturnih dobara; objave posebnih uvjeta građenja s ciljem zaštite kulturne baštine; inspekcijski radovi u svezi kulturne baštine.

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Uz administrativne poslove, Ministarstvo unutarnji poslova obavlja i druge poslove u svezi: sigurnosti prometa na cestama, registracije motornih vozila; eksploziva; zaštite od požara.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva upravlja, između ostalog, aktivnostima u vezi: zaštite poljoprivrednog zemljišta, pretvaranja poljoprivrednog zemljišta u građevinsko zemljište, zaštite šuma i šumskog zemljišta.

Zaštita voda je u cijelosti u nadležnosti Uprave za vodno gospodarstvo koja obavlja administrativne i druge poslove povezane s vodnim gospodarstvom, vodenim resursima i korištenjem. Pod njenom nadležnošću su i svi inspekcijski radovi u svezi zaštite voda, sprječavanja zagađenja i korištenja voda. Uprava upravlja četirima jedinicama između kojih su: Jedinica za vodno gospodarstvo i Inspekcijska jedinica.

HRVATSKE VODE

Između ostalog, aktivnosti Hrvatskih voda obuhvaćaju: zaštitu voda – kontrolu i praćenje uvjeta voda, provedba državnog plana zaštite voda, općenito gospodarenje vodama, vođenje evidencije, održavanje integriranog informacijskog sustava o vodama, nadzor voda u svezi građevinskih radova.